

PROGRAMA
aferentă examenului de aptitudini
în vederea obținerii calității de expert contabil,
sesiunea 2017

1. CONTABILITATE

Capitolul I

CONTABILITATE ȘI RAPORTARE FINANCIARĂ CONFORME

REGLEMENTĂRILOR NAȚIONALE

I. Contabilitatea și raportarea financiară a entităților economice:

- 1. Obligații care le revin, potrivit legii, persoanelor juridice, pe linia organizării și conducerii contabilității.**
- 2. Regimul documentelor financiar - contabile**
- 3. Aria de aplicare a OMFP nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare** (aria de aplicare, moneda de raportare, calculul și analiza criteriilor de mărime, stabilirea obligațiilor de raportare financiară și a obligațiilor de auditare).
- 4. Obiectivul situațiilor financiare.**
- 5. Utilizatorii situațiilor financiare. Caracteristicile calitative ale situațiilor financiare anuale.**
- 6. Elementele situațiilor financiare** (active, datorii, capitaluri proprii, cheltuieli, venituri, fluxuri de numerar).
- 7. Formatul și conținutul situațiilor financiare anuale pentru diferitele categorii de entități în funcție de criteriile de mărime** (bilanț, cont de profit și pierdere, situația fluxurilor de trezorerie, situația variației capitalului propriu, note la situațiile financiare anuale).
- 8. Principiile contabile generale. Reguli generale privind recunoașterea și evaluarea.**
- 9. Contabilitatea activelor imobilizate** (definiții, delimitări, recunoaștere și scoatere din evidență, sistemul de conturi, evaluarea inițială, cheltuieli ulterioare, evaluarea la data bilanțului, amortizarea, ajustările pentru depreciere, reevaluarea imobilizărilor corporale, cedarea și casarea, imobilizări corporale utilizate în baza contractelor de leasing, tratamente contabile aferente imobilizărilor necorporale, imobilizărilor corporale, investițiilor imobiliare, activelor biologice productive, activelor corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale, transferuri între diferite categorii de active, active primite prin transfer de la clienți, imobilizări financiare, cerințe de prezentări de informații).
- 10. Contabilitatea activelor circulante** (definiții, delimitări, recunoaștere și scoatere din evidență, sistemul de conturi, evaluarea inițială, evaluarea la data bilanțului, evaluarea la ieșire, tratamente contabile pentru diferitele categorii de stocuri, pentru investițiile financiare pe termen scurt și pentru casa și conturile la bănci, transferuri între diferite categorii de active și cerințe de prezentări de informații).

11. **Contabilitatea terților** (definiții, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea decontărilor cu clienții, furnizorii, asigurările și protecția socială, bugetul statului și fondurile speciale, debitorii și creditorii diverși, contabilitatea decontărilor în cadrul grupului, în cadrul unității și a operațiilor de participație, contabilitatea datoriilor financiare pe termen scurt, ajustările pentru deprecierea creanțelor, contabilitatea cheltuielilor și a veniturilor în avans, cerințe de prezentări de informații).
12. **Contabilitatea subvențiilor și a certificatelor verzi** (recunoașterea subvențiilor, recunoașterea veniturilor din subvențiile aferente activelor, recunoașterea veniturilor din subvențiile aferente veniturilor, subvențiile nemonetare la valoarea justă, rambursări de subvenții, înregistrarea dreptului de a primi certificate verzi, primirea certificatelor, achiziția înainte de termenele legale, evaluarea în bilanț, vânzarea certificatelor verzi, anularea certificatelor verzi, certificate verzi a căror tranzacționare a fost amânată, cerințe de prezentări de informații).
13. **Contabilitatea capitalurilor** (definiții, delimitări, sistemul de conturi, contabilitatea capitalului social, contabilitatea primelor și rezervelor, contabilitatea rezultatului reportat și a rezultatului exercițiului, inclusiv corectarea erorilor contabile, repartizarea profitului, contabilitatea datoriilor financiare pe termen lung, contabilitatea provizioanelor, datoriilor și activelor contingente (definiții, delimitări și recunoaștere, evaluare, delimitarea provizioane – datorii contingente, delimitarea active – active contingente, utilizarea provizioanelor, categorii de provizioane, rambursarea provizioanelor, prezentări de informații)).
14. **Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor** (recunoaștere, evaluare, sistemul de conturi, tratamente contabile aferente diferitelor categorii de venituri (venituri din vânzarea bunurilor, venituri din prestări de servicii, venituri din chirii și redevențe, venituri din dobânzi și dividende, alte venituri)).
15. **Contabilitatea elementelor extrabilanțiere** (delimitări, structuri, angajamente acordate și primite, operații în afara bilanțului, active și datorii contingente).
16. **Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare individuale** (delimitări, stabilirea balanței conturilor înainte de inventariere, inventarierea generală, operații de regularizare, evenimente ulterioare datei bilanțului, modificări de politici contabile și modificări în estimări, balanța conturilor după inventariere, determinarea rezultatului exercițiului, impozitarea profitului, distribuirea profitului, informații și tranzacții privind părțile legate, redactarea și prezentarea situațiilor financiare, analiza financiară și interpretarea situațiilor financiare, raportul administratorilor, auditarea sau verificarea situațiilor financiare anuale, aprobarea, semnarea și publicarea situațiilor financiare anuale).
17. **Raportul asupra plăților către guverne.**

II. ELABORAREA ȘI PREZENTAREA SITUAȚIILOR FINANCIARE CONSOLIDATE ÎN CONFORMITATE CU OMFP NR. 1.802/2014 PENTRU APROBAREA REGLEMENTĂRILOR CONTABILE PRIVIND SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE INDIVIDUALE ȘI SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE CONSOLIDATE, CU MODIFICĂRILE ȘI COMPLETĂRILE ULTERIOARE

1. Determinarea procentajelor de control, de interes și a metodei de consolidare
2. Ajustarea situațiilor financiare individuale
3. Conversia situațiilor financiare individuale ale societăților nerezidente
4. Eliminarea conturilor intragrup, a rezultatelor interne nerealizate și a dividendelor

5. Eliminarea titlurilor
6. Metode de consolidare (Integrarea globală, Metoda punerii în echivalență)

III. CONTABILITATEA OPERAȚIUNILOR DE FUZIUNE, DIVIZARE, LICHIDARE ȘI FALIMENT ÎN CONFORMITATE CU REGLEMENTĂRILE NAȚIONALE– OMFP NR. 897/2015 PENTRU APROBAREA NORMELOR METODOLOGICE PRIVIND REFLECTAREA ÎN CONTABILITATE A PRINCIPALELOR OPERAȚIUNI DE FUZIUNE, DIVIZARE, DIZOLVARE ȘI LICHIDARE A SOCIETĂȚILOR, PRECUM ȘI DE RETRAGERE SAU EXCLUDERE A UNOR ASOCIAȚI DIN CADRUL SOCIETĂȚILOR

1. Fuziunea – metoda activului net (Fuziunea prin absorbție; Fuziunea prin care mai multe societăți transferă în totalitate patrimoniul lor unei societăți nou-constituite în acest scop)
2. Fuziunea – metoda evaluării globale (Fuziunea prin absorbție (Cazul general: fuziunea societăților independente; Societatea absorbantă deține titluri la societatea absorbită; Societatea absorbită deține titluri la societatea absorbantă; Societățile participante dețin participații reciproce); Fuziunea prin care mai multe societăți transferă în totalitate patrimoniul lor unei societăți nou-constituite)
3. Divizarea societăților – metoda activului net (Divizarea societăților cu încetarea existenței acestora; Divizarea societăților fără încetarea existenței acestora (Desprindere în interesul acționarilor/asociaților; Desprindere în interesul societății)).
4. Divizarea societăților – metoda evaluării globale (Divizarea societăților cu încetarea existenței acestora; Divizarea societăților fără încetarea existenței acestora (Desprindere în interesul acționarilor/asociaților; Desprindere în interesul societății)).
5. Dizolvarea cu lichidare și falimentul societăților (Lichidarea hotărâtă de adunarea generală a acționarilor/asociaților, în situația în care disponibilitățile bănești rezultate în urma lichidării asigură achitarea datoriilor; Falimentul unei societăți, în situația în care disponibilitățile bănești rezultate în urma lichidării nu asigură achitarea datoriilor).

IV. Contabilitate de gestiune:

1. **Calculul costului** (clasificarea costurilor, pierderile, producția în curs de execuție, repartizarea costurilor indirecte, imputarea rațională, costurile îndatorării).
2. **Sistemul conturilor de gestiune.**
3. **Raportarea internă a informației din contabilitatea de gestiune.**

BIBLIOGRAFIE:

1. *Legea contabilității nr. 82/1991*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 963 din 30 decembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 166/2017 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice, precum și pentru modificarea și completarea unor reglementări contabile*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 31 ianuarie 2017.

4. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 895/2017 pentru aprobarea Sistemului de raportare contabilă la 30 iunie 2017 a operatorilor economici, precum și pentru reglementarea unor aspecte contabile*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 463 din 21 iunie 2017.
5. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 450/2016 pentru aprobarea Procedurii de corectare a erorilor cuprinse în situațiile financiare anuale și raportările contabile anuale depuse de operatorii economici și persoanele juridice fără scop patrimonial*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 12 aprilie 2016, cu modificările și completările ulterioare.
6. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 704 din 20 octombrie 2009.
7. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 și 910 bis din 9 decembrie 2015.
8. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 12 ianuarie 2004.
9. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 897/2015 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reflectarea în contabilitate a principalelor operațiuni de fuziune, divizare, dizolvare și lichidare a societăților, precum și de retragere sau excludere a unor asociați din cadrul societăților*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 bis din 22 septembrie 2015.
10. ****, Ghid practic de aplicare a Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aprobate prin OMFP nr. 1.802/2014*, Editura CECCAR, București, 2015.
11. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017.

Capitolul II

ASPECTE PRIVIND APLICAREA

STANDARDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ

I. Cadrul general conceptual de raportare financiară elaborat de IASB (Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate):

1. Obiectivul, utilitatea și limitările raportării financiare cu scop general.
2. Informații privind resursele economice ale unei entități raportoare, privind pretențiile ridicate față de entitate și privind modificările resurselor și pretențiilor:
 - 2.1. Resurse economice și pretenții.
 - 2.2. Modificări ale resurselor economice și pretențiilor (performanța financiară reflectată de contabilitatea de angajamente, performanța financiară reflectată de fluxurile de trezorerie anterioare, modificări ale resurselor economice și pretențiilor care nu rezultă din performanța financiară).
3. Caracteristicile calitative ale informațiilor financiare utile:
 - 3.1. Caracteristici calitative fundamentale (relevanța și pragul de semnificație, reprezentarea exactă).

- 3.2. Caracteristici calitative amplificatoare (comparabilitate, verificabilitate, oportunitate, inteligibilitate).
- 3.3. Constrângeri ce țin de cost asupra raportării financiare utile.
- 4. Ipotezele de bază (continuitatea activității).
- 5. Elementele situațiilor financiare:
 - 5.1. Poziția financiară (active, datorii, capitaluri proprii).
 - 5.2. Performanța (venituri, cheltuieli, ajustări pentru menținerea capitalului).
- 6. Recunoașterea elementelor în situațiile financiare:
 - 6.1. Probabilitatea realizării unor beneficii economice viitoare și fiabilitatea evaluării.
 - 6.2. Recunoașterea activelor și datoriilor.
 - 6.3. Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor.
- 7. Evaluarea elementelor din situațiile financiare (definiția evaluării, costul istoric, costul curent, valoarea realizabilă (de decontare), valoarea actualizată).
- 8. Conceptele de capital, menținere a capitalului și determinare a profitului.

II. Prezentarea situațiilor financiare (IAS 1):

- 1. Obiectiv și domeniu de aplicare.
- 2. Definiții (situații financiare cu scop general, imposibilitatea aplicării, standarde internaționale de raportare financiară, semnificativ, note, alte elemente ale rezultatului global, proprietari, profit sau pierdere, ajustări din reclasificare, rezultatul global total).
- 3. Scopul situațiilor financiare.
- 4. Setul complet de situații financiare.
- 5. Caracteristicile generale (prezentarea fidelă și conformitatea cu IFRS-urile, continuitatea activității, contabilitatea de angajamente, pragul de semnificație și agregarea, compensarea, frecvența raportării, informații comparative, consecvența prezentării).
- 6. Identificarea situațiilor financiare.
- 7. Situația poziției financiare (informații care trebuie prezentate în situația poziției financiare, distincția activ circulant/imobilizat și, respectiv, datorie curentă / pe termen lung, informații care trebuie prezentate fie în situația poziției financiare, fie în note).
- 8. Situația rezultatului global (informații care trebuie prezentate în secțiunea de profit sau pierdere sau în situația profitului sau pierderii, informații care trebuie prezentate în secțiunea alte elemente ale rezultatului global, profitul sau pierderea aferent(ă) perioadei, alte elemente ale rezultatului global aferente perioadei, informații care trebuie prezentate fie în situația (situațiile) profitului sau pierderii și a altor elemente ale rezultatului global, fie în note).
- 9. Situația modificărilor capitalurilor proprii (informații care trebuie prezentate în situația modificărilor capitalurilor proprii, informații care trebuie prezentate fie în situația modificărilor capitalurilor proprii, fie în note).
- 10. Note (structură, prezentarea politicilor contabile, surse ale incertitudinii estimărilor, capital, alte prezentări de informații).

III. Situația fluxurilor de trezorerie (IAS 7):

- 1. Obiectiv și domeniu de aplicare.

2. Beneficii ale informațiilor referitoare la fluxurile de trezorerie.
3. Definiții (numerar, echivalente de numerar, fluxuri de trezorerie, activități de exploatare, activități de investiții, activități de finanțare).
4. Prezentarea unei situații a fluxurilor de trezorerie.
5. Raportarea fluxurilor de trezorerie din activități de exploatare.
6. Raportarea fluxurilor din activități de investiții și de finanțare.
7. Raportarea fluxurilor de trezorerie pe o bază netă.
8. Fluxuri de trezorerie în valută.
9. Dobânzi și dividende.
10. Impozite pe profit.
11. Investiții în filiale, entități asociate și asocieri în participație.
12. Modificări ale participațiilor în capitalurile proprii ale filialelor și ale altor întreprinderi.
13. Alte tranzacții decât cele în numerar.
14. Componente ale numerarului și ale echivalentelor de numerar.
15. Alte prezentări de informații.

IV. Politici contabile conforme Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS):

1. Recunoașterea/derecunoașterea, evaluarea și prezentarea în situațiile financiare a informațiilor privind activele (IAS 38, IAS 16, IAS 36, IAS 2, IFRS 5, IAS 40, IFRIC 1, IFRIC 20).
2. Recunoașterea, evaluarea și prezentarea informațiilor privind provizioanele, datoriile contingente și activele contingente (IAS 37, IFRIC 1, IFRIC 5, IFRIC 6, IFRIC 21).
3. Clasificarea și prezentarea în situațiile financiare a informațiilor privind contractele de leasing (IAS 17, IFRIC 4, SIC-15, SIC-27).
4. Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori (IAS 8).
5. Subvenții (IAS 20).
6. Costul îndatorării (IAS 23).
7. Agricultură (IAS 41).
8. Recunoașterea/derecunoașterea, evaluarea și prezentarea în situațiile financiare a informațiilor privind instrumentele financiare (IFRS 7, IFRS 9, IAS 32, IAS 39).
9. Efectele variației cursurilor de schimb valutar (IAS 21)
10. Evenimente ulterioare perioadei de raportare (IAS 10)
11. Rezultatul pe acțiune (IAS 33)
12. Impozitul pe profit (IAS 12)
13. Aplicarea pentru prima dată a IFRS (IFRS 1)

BIBLIOGRAFIE:

1. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.020 din 19 decembrie 2016, cu completările ulterioare.
2. ****, Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS®) – Norme oficiale emise la 1 ianuarie 2015, Partea A, Cadrul general conceptual și dispoziții*, Editura CECCAR, București, 2015, pp. A19-A49, A 51-A88, A215-A235,

A255-A304, A 325-A486, A675-A730, A731-A771, A773-A787, A789-A803, A805-A823, A 825-A834), A 837-A876, A877-A901, A903-A923, A977-A987, A 989-A A1010, A1011-A1019, A 1087-A1129, A 1131-A1154, A1175-A1227, A1229-1251, A 1261-A 1289, A1291-A1326, A1327-A1350, A1351-A1365, A1367-A1373, A1387-A1395, A1397-A1403, A1405-A1409, A1473-1480, A1481-A1487, A1497-A1500, A1505-A1510.

4. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017.

2. FISCALITATE

- I. Noțiuni generale de fiscalitate** (Principii și reguli bugetare, principiile dreptului fiscal definite de Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, clasificarea impozitelor, elementele impozitului, rata fiscalității)

II. Impozitul pe profit:

1. Sfera de cuprindere a impozitului. Contribuabilii și baza de impozitare.
2. Perioada impozabilă.
3. Cotele de impozitare.
4. Facilitățile fiscale acordate la stabilirea profitului impozabil.
5. Determinarea rezultatului fiscal.
6. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.
7. Declararea, reținerea și plata impozitului pe dividende.
8. Reorganizările, lichidările, alte transferuri de active și achizițiile de titluri de participare.
9. Aspecte internaționale. Rezultatul fiscal al unui sediu permanent.

III. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor:

1. Definiția microîntreprinderii.
2. Reguli de aplicare a sistemului de impunere pe veniturile microîntreprinderilor.
3. Baza impozabilă.
4. Cotele de impozitare.
5. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.
6. Ieșirea din sistemul de impunere pe veniturile microîntreprinderilor.

IV. Impozitul specific unor activități:

1. Sfera de cuprindere a impozitului.
2. Reguli de aplicare a impozitului specific.
3. Modalitatea de calcul al impozitului specific în funcție de activități.
4. Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale.

V. Impozitul pe venit:

1. Sfera de aplicare. Contribuabilii și baza de impozitare.
2. Perioada impozabilă.
3. Cotele de impozitare.
4. Impozitarea veniturilor din activități independente.
5. Impozitarea veniturilor din salarii și asimilate salariilor.

6. Impozitarea veniturilor din cedarea folosinței bunurilor.
7. Impozitarea veniturilor din investiții (dividende și dobânzi).
8. Impozitarea veniturilor din pensii.
9. Impozitarea veniturilor din activități agricole, silvicultură și piscicultură.
10. Impozitarea veniturilor din premii și din jocuri de noroc.
11. Impozitarea veniturilor din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal.
12. Impozitarea veniturilor din alte surse.
13. Determinarea venitului net anual impozabil și a impozitului pe venitul net anual impozabil.

VI. Contribuțiile sociale obligatorii:

1. Contribuabilii sistemelor de asigurări sociale.
2. Categoriile de venituri supuse contribuțiilor sociale obligatorii.
3. Baza de calcul al contribuțiilor sociale individuale și al celor datorate de angajatori, entități asimilate angajatorului și orice plătitor de venituri de natură salarială sau asimilate salariilor.
4. Cotele de contribuții sociale obligatorii.
5. Calculul, reținerea și virarea contribuțiilor sociale.
6. Depunerea declarațiilor.

VII. Impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți și impozitul pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România:

1. Sfera de cuprindere a impozitului.
2. Contribuabili.
3. Veniturile impozabile obținute din România de nerezidenți.
4. Scutiri de la impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți.
5. Cotele de impozitare.
6. Coroborarea prevederilor Codului fiscal cu cele ale convențiilor de evitare a dublei impuneri și ale legislației Uniunii Europene.
7. Certificatul de rezidență fiscală.
8. Certificatul de atestare a impozitului plătit în România de nerezidenți.
9. Stabilirea impozitului pe reprezentanțe – contribuabili, impozitul stabilit, termene de plată a impozitului și depunerea declarației fiscale.
10. Obligații declarative și de plată.

VIII. Impozitele și taxele locale (impozitul și taxa pe clădiri, impozitul și taxa pe teren, impozitul pe mijloacele de transport, obligații declarative și de plată)

IX. Taxa pe valoarea adăugată:

1. Aplicarea teritorială.
2. Persoanele impozabile.
3. Operațiunile cuprinse în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată.
4. Locul operațiunilor cuprinse în sfera de aplicare a taxei pe valoarea adăugată.
5. Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată.
6. Sistemul de TVA la încasare.
7. Baza de impozitare.

8. Cotele de taxă pe valoarea adăugată.
9. Operațiunile scutite de taxa pe valoarea adăugată.
10. Regimul deducerilor.
11. Deducerea taxei pentru persoana impozabilă cu regim mixt și persoana parțial impozabilă.
12. Perioada fiscală.
13. Măsuri de simplificare.
14. Înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată.
15. Documente și declarații specifice. Obligații de plată.

X. Accizele:

1. **Regimul accizelor armonizate:** sfera de aplicare, faptul generator, eliberarea pentru consum, exigibilitatea, calculul accizelor, termenul de plată, plătitorii de accize, regimul de antrepozitare fiscală, obligațiile plătitorilor de accize, scutirile și excepțiile de la plata accizelor, restituirile de accize.
2. **Alte produse accizabile:** sfera de aplicare, calculul accizelor, plătitorii, exigibilitatea, termenul de plată, scutirile de la plata accizelor.

XI. Procedura fiscală:

1. **Procedura înregistrării fiscale:**
 - modalitățile de înregistrare fiscală;
 - termenul de depunere a declarației de înregistrare fiscală;
 - declararea filialelor și sediilor secundare;
 - modificările ulterioare înregistrării fiscale.
2. **Procedura stabilirii și declarării impozitelor și taxelor:**
 - stabilirea creanțelor fiscale;
 - forma și conținutul declarațiilor fiscale;
 - depunerea declarațiilor fiscale;
 - corectarea declarațiilor fiscale;
 - prescripția dreptului de a stabili creanțe fiscale;
 - sarcina probei;
 - estimarea bazei de impunere.
3. **Plata impozitelor și taxelor:**
 - reguli privind efectuarea plății;
 - ordinea stingerii obligațiilor fiscale;
 - creanțele fiscale accesorii în cazul plății cu întârziere a impozitelor și taxelor;
 - prescripția dreptului de a efectua executarea silită;
 - somația și titlul executoriu.
4. **Procedura contestării actelor administrative fiscale:**
 - termenul de depunere a contestației;
 - retragerea contestației;
 - forma și conținutul contestației;
 - suspendarea executării actului administrativ fiscal.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Hotărârea Guvernului nr. 1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 13 ianuarie 2016, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Legea nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 812 din 14 octombrie 2016.
4. *Ordinul ministrului turismului și al ministrului finanțelor publice nr. 264/464/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 14 aprilie 2017.
5. *Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 547 din 23 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare.
6. *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 13 august 2002, cu modificările și completările ulterioare.
7. *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1099/2016 pentru reglementarea unor aspecte privind rezidența în România a persoanelor fizice*, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 577 din 29 iulie 2016.
8. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de acces la stagiul pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a VI-a, revizuită, Editura CECCAR, București, 2017.

3. DREPT

I. Regimul juridic privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale:

1. Caracterul general al conceptului de „profesionist” potrivit art. 3 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și corelarea acestuia cu noțiunea de întreprindere.
2. Condițiile necesare înregistrării și autorizării celor trei forme de organizare a activităților economice desfășurate de către persoane fizice: persoana fizică autorizată, întreprinderea individuală, întreprinderea familială.
3. Regimul juridic al persoanei fizice autorizate, al întreprinderii individuale și al întreprinderii familiale.
4. Patrimoniul de afecțiune și patrimoniul profesional individual, în accepțiunea Codului civil și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare.

II. Societatea cu personalitate juridică reglementată de Legea nr. 31/1990 – una dintre formele societare prevăzute și de Codul civil în Capitolul VII din Titlul IX al Cărtii V:

1. Contractul de societate – condiții de fond și de formă; forme societare.
2. Societatea reprezintă o persoană juridică de naționalitate română; capacitatea juridică și atributele de identificare a societăților: firmă, emblemă, sediu etc.
3. Obligațiile sociale – modul în care asociații, acționarii răspund pentru aceste obligații sociale.

III. Constituirea și înmatricularea societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

1. Actul constitutiv – mențiuni; condiții de fond și condiții de formă.
2. Capitalul social subscris și vărsat în faza constituirii. Evaluarea aportului în natură, răspunderea fondatorilor și a primilor membri ai consiliului de administrație, respectiv a directoratului și a consiliului de supraveghere pentru subscrierea capitalului social, existența capitalului vărsat. Mijloace de verificare a capitalului vărsat și asigurarea integrității acestuia.
3. Acțiunile și părțile sociale – caracterizare și mod de transmitere. Drepturile și obligațiile deținătorilor de acțiuni și părți sociale. Situația acțiunilor nominative și a părților sociale care nu au fost integral achitate (nu s-au efectuat vărsăminte).
4. Formalități specifice pentru constituirea societății pe acțiuni prin subscriere publică.
5. Înmatricularea societăților în registrul comerțului și efectele înmatriculării.
6. Efectele încălcării cerințelor legale de constituire a societăților cu personalitate juridică.

IV. Funcționarea societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

1. Reguli comune privind funcționarea societăților cu personalitate juridică:
 - Regimul juridic al aporturilor la capitalul social;
 - Regimul juridic al dividendelor;
 - Rezervele societății: categorii de rezerve, modul de constituire a rezervelor;
 - Obligațiile și răspunderea administratorilor societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990.
2. Funcționarea societăților pe acțiuni:
 - Adunările generale ale acționarilor (AGA): tipuri, modalități de convocare, atribuții, adoptarea hotărârilor, anularea hotărârilor AGA;
 - Administrarea societăților pe acțiuni: sistemul unitar (consiliul de administrație și directorii); sistemul dualist (directoratul și consiliul de supraveghere); reguli comune de administrare a acestor societăți;
 - Auditul financiar și auditul intern;
 - Regimul juridic al acțiunilor;
 - Regimul juridic al obligațiunilor.
3. Funcționarea societăților cu răspundere limitată (SRL):
 - Regimul juridic al părților sociale emise de SRL;
 - Conducerea, administrarea și controlul societăților cu răspundere limitată (SRL);
 - Societatea cu răspundere limitată cu asociat unic – particularități.
4. Modificarea actului constitutiv al societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:
 - Dispoziții comune de modificare a actului constitutiv;
 - Modificarea societăților: schimbarea denumirii, a sediului, a formei societare, înființarea de sucursale, puncte de lucru etc.;
 - Modificarea structurii interne a societăților: excluderea și retragerea asociaților; revocarea administratorilor;
 - Modificarea capitalului social: reducerea capitalului social; majorarea capitalului social.

V. Reorganizarea societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

1. Fuziunea societăților (prin contopire și prin absorbție) – efectele fuziunii.
2. Fuziunea transfrontalieră.

3. Divizarea societăților cu personalitate juridică – efectele divizării.
4. Restructurări interne. Transformarea societăților cu personalitate juridică.

VI. Dizolvarea și lichidarea societăților cu personalitate juridică reglementate de Legea nr. 31/1990:

1. Cauzele de dizolvare (comune, speciale). Efectele dizolvării.
2. Lichidarea societăților cu personalitate juridică. Numirea lichidatorilor.
3. Stabilirea situației patrimoniului – mijloace de valorificare a bunurilor – mijloace de stabilire a creditorilor și ordinea de plată a acestora.

VII. Obligațiile profesionale ale persoanelor fizice și juridice care desfășoară activități economice:

1. Înregistrarea în registrul comerțului. Răspunderea pentru neefectuarea înregistrării.
2. Constituirea fondului de comerț. Operațiuni asupra fondului de comerț.
3. Desfășurarea activităților economice cu respectarea regulilor concurenței loiale.

VIII. Procedura insolvenței:

1. Categoriile de debitori cărora li se aplică procedura generală și simplificată a insolvenței.
2. Insolvența – condiție esențială pentru aplicarea procedurii.
3. Participanții la procedura insolvenței: atribuțiile instanței de judecată, ale judecătorului-sindic, ale adunării creditorilor, ale administratorului judiciar și special, ale lichidatorului.
4. Efectele patrimoniale ale hotărârii de deschidere a procedurii.
5. Planul de reorganizare.
6. Lichidarea judiciară – falimentul.
7. Răspunderea organelor de conducere ale debitorului.

IX. Grupurile de interes economic:

1. Noțiunea și caracteristicile grupului de interes economic.
2. Constituirea grupului de interes economic.
3. Funcționarea și modificarea grupului de interes economic.
4. Dizolvarea, lichidarea și aplicarea procedurii reglementate de Legea nr. 85/2014 asupra grupului de interes economic.
5. Grupurile europene de interes economic.

X. Dispoziții legale privind desfășurarea activităților de evidență electronică a personalului și de salarizare

XI. Contracte civile (dispoziții generale, tipuri de contracte)

BIBLIOGRAFIE:

1. *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 25 aprilie 2008, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin *Legea nr. 182/2016 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 828 din 19 octombrie 2016.

3. *Legea societăților nr. 31/1990*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare.
4. *Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 4 februarie 1998, cu modificările și completările ulterioare.
5. *Legea nr. 152/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul înregistrării în registrul comerțului*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 519 din 13 iulie 2015.
6. *Legea nr. 297/2004 privind piața de capital*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 29 iunie 2004, cu modificările și completările ulterioare.
7. *Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, cu modificările și completările ulterioare.
8. *Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii*, actualizată și republicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 345 din 18 mai 2011.
9. *Hotărârea nr. 500/2011 privind registrul general de evidență a salariaților*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 372 din 27 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare.
10. *Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați*, modificată prin *Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 548 din 12 iulie 2017, intrare în vigoare din 15 iulie 2017.
11. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de acces la stagiul pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a VI-a, revizuită, Editura CECCAR, București, 2017.

4. AUDIT

I. Norme și principii în audit:

1. Normele de referință în audit.
2. Obiectivele generale ale auditorului într-o misiune de audit.
3. Principiile fundamentale ale eticii profesionale.
4. Cerințe etice cu privire la auditul statutar.

II. Tipuri de misiuni:

1. Misiunea de asigurare.
2. Misiunea de revizuire.
3. Misiunea de compilare.
4. Misiunea privind procedurile convenite.

III. Coordonate fundamentale privind misiunea de audit statutar:

1. Scrisoarea de misiune: rol, conținut.
2. Planificarea unui audit al situațiilor financiare.
3. Documentația de audit: definiție, rol, dosarul de audit.
4. Responsabilitățile auditorului.
5. Identificarea și evaluarea riscurilor și controlului intern.
6. Raportul de audit: rol, structură, tipologia opiniei.

7. Independența în audit.

IV. Fundamente specifice auditului statutar:

1. Riscurile în audit.
2. Pragul de semnificație în planificarea și desfășurarea unui audit.
3. Probe de audit.
4. Confirmări externe
5. Proceduri analitice.
6. Eșantionarea în audit.

V. Audit intern:

1. Definiția auditului intern.
2. Obiectivele funcției de audit intern.
3. Relația dintre auditul intern și auditul extern.
4. Procedurile de audit utilizate de auditorul extern pentru a evalua activitatea auditorilor interni.

VI. Aspecte privind controlul intern din perspectiva auditului statutar:

1. Definiția controlului intern și a rolului acestuia pentru auditor.
2. Obiectivele controlului intern.
3. Mediul de control – componentă a controlului intern.
4. Activitățile de control – componentă a controlului intern.
5. Monitorizarea controalelor – componentă a controlului intern.
6. Deficiența în controlul intern.

VII. Responsabilitatea auditorului statutar privind fraudă:

1. Definiția fraudei - diferența dintre fraudă și eroare.
2. Obiectivele auditorului statutar privind fraudă.
3. Responsabilitatea conducerii și a persoanelor însărcinate cu guvernarea entității privind fraudă.

VIII. Utilizarea activității altor experți/părți:

1. Definiția expertului din partea auditorului.
2. Obiectivele auditorului cu privire la utilizarea activității unui expert din partea sa.
3. Demersul auditorului cu privire la utilizarea activității unui expert din partea sa.
4. Procedurile prin care auditorul evaluează gradul de adecvare al activității expertului din partea sa.

IX. Controlul calității în auditul statutar:

1. Definiția sistemului de control al calității.
2. Rolul furnizării unor audituri și servicii conexe de calitate.
3. Activitățile de control în cadrul firmei în demersul de control al calității.
4. Politicile și procedurile privind monitorizarea în cadrul firmei în demersul de control al calității.

X. Rolul organismelor profesionale. Supravegherea publică în audit:

1. Activitățile sistemului de supraveghere în interes public.
2. Principiile supravegherii în interes public.

BIBLIOGRAFIE:

1. IAASB, *Manual de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe – Ediția 2015*, traducere CAFR, vol. I, II și III, București, 2016.
2. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 22 august 2003, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative*, Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 548 din 12 iulie 2017, intrare în vigoare din 15 iulie 2017.
4. *Legea contabilității nr. 82/1991*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 18 iunie 2008, cu modificările și completările ulterioare.
5. ****, Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017.

5. ANALIZA ECONOMICO-FINANCIARĂ ȘI EVALUAREA ECONOMICĂ A ÎNTREPRINDERILOR

I. Tipuri de bilanț folosite în evaluare și utilitatea lor

1. Bilanțul funcțional (Prezentare, retratările necesare în vederea întocmirii acestuia, indicatorii de echilibru financiar (fond de rulment net global, necesar de fond de rulment de exploatare, necesar de fond de rulment în afara exploatarei, necesar de fond de rulment total, trezoreria netă prin cele două metode)
2. Bilanțul financiar (logica bilanțului financiar, corecțiile care se efectuează asupra bilanțului contabil în scopul elaborării bilanțului financiar, analiza poziției financiare a întreprinderii prin indicatorii: situația netă și echilibrul financiar: Fond de rulment financiar, Necesarul de fond de rulment, Trezoreria netă).
3. Bilanțul economic (trecerea de la bilanțul contabil la bilanțul economic, determinarea activului net corectat (corectat) prin ambele metode, valoarea substanțială brută, valoarea substanțială brută redusă și valoarea substanțială netă, valoarea globală a întreprinderii folosind metoda remunerării valorii substanțiale brute)

II. Analiza bilanțului prin metoda ratelor ((Calculul și interpretarea ratelor de structură a bilanțului; analiza corelațiilor dintre activele și capitalurile bilanțului; Calculul și interpretarea ratelor de sinteză pe baza bilanțului; Calculul și interpretarea ratelor de finanțare; Calculul și interpretarea indicatorilor de lichiditate; Calculul și interpretarea indicatorilor de solvabilitate; Calculul și interpretarea ratelor de rotație a posturilor de bilanț).

III. Tabloul soldurilor intermediare de gestiune, Capacitatea de autofinanțare, rate calculate pe baza indicatorilor ((ratele de performanță determinate pe baza capacității de autofinanțare (CAF) și autofinanțării (AF); rata profitabilității cifrei de afaceri, rata rentabilității economice, levierul financiar și rata rentabilității financiare; efectul de levier); analiza performanței pe baza ratelor bursiere; analiza riscului de faliment al întreprinderii)

IV. Capacitatea beneficiară, rata de actualizare și utilitatea lor în evaluare (valoarea de rentabilitate; valoarea de rentabilitate continuă; valoarea globală a întreprinderii folosind metoda practicienilor; goodwillul pe baza metodei indirecte; valoarea globală a întreprinderii folosind metoda bazată pe goodwill; pragul de rentabilitate al întreprinderii; superprofitul (renta de goodwill)).

V. **Alte metode de evaluare** (Metoda PER, metoda actualizării fluxurilor viitoare de numerar (DCF)).

BIBLIOGRAFIE:

1. Petrescu Silvia, *Analiză și diagnostic financiar-contabil. Ghid teoretico-aplicativ*, ediția a III-a, revizuită și actualizată, Editura CECCAR, București, 2010.
1. ***, *Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017.

6. DOCTRINA ȘI DEONTOLOGIA PROFESIEI CONTABILE

I. Organizarea profesiei contabile în România

II. Organizarea și funcționarea CECCAR.

III. Etica în profesia contabilă

BIBLIOGRAFIE:

2. *Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
3. ***, *Codul etic național al profesioniștilor contabili*, Editia a V a revizuită și adaugita, colectia Doctrina - Deontologie, Editura CECCAR, 2011, http://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2011/09/Codul_etic_2011.pdf
4. *Regulamentul de organizare și funcționare a Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România republicat*, cu modificările și completările ulterioare.
5. ***, *Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017

7. EXPERTIZĂ CONTABILĂ

I. Conceptul de expertiză contabilă (cadru de referință, definiție, norme de comportament profesional specifice misiunilor privind expertizele contabile: independența expertului contabil, competența expertului contabil, calitatea expertizelor contabile, secretul profesional și confidențialitatea expertului contabil, acceptarea expertizelor contabile, responsabilitatea efectuării expertizelor contabile).

II. Expertiza contabilă judiciară (obiectivele expertizei contabile judiciare; reguli procedurale privind expertiza contabilă judiciară: numirea experților contabili, elementele pe care organul îndreptățit să dispună efectuarea expertizei judiciare le stabilește în încheierea de ședință sau în ordonanță, stabilirea onorariului, plata onorariului și decontarea altor cheltuieli cuvenite expertului, contractarea și programarea expertizelor contabile, documentarea lucrărilor privind expertizele contabile, conținutul raportului de expertiză, semnarea, obținerea vizei auditului de calitate și depunerea raportului de expertiză; valorificarea expertizelor contabile).

III. Expertiza contabilă extrajudiciară.

IV. Calitatea de expert contabil.

V. Exercițarea profesiei de expert contabil.

VI. Răspunderile expertului contabil.

VII. Deontologia expertului contabil (principii fundamentale: integritate, obiectivitate, competență profesională și prudență, confidențialitate, conduită profesională; conflicte de interese, alte opinii, cadouri și ospitalitate, independență).

BIBLIOGRAFIE:

1. *Ordonanța Guvernului nr. 65/1994 privind organizarea activității de expertiză contabilă și a contabililor autorizați*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind organizarea activității de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 26 din 25 ianuarie 2000, aprobată prin Legea nr. 156/2002, cu modificările și completările ulterioare.
3. *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, republicată, cu modificările și completările ulterioare (art. 330 - art. 340).
4. *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare (art.172 - art.191).
5. *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.
6. *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil*, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 15 iulie 2011, republicată, cu modificările și completările ulterioare.
7. ***, *Standardul profesional nr. 35: Expertizele contabile*, ediția a VI-a, revizuită și actualizată, Editura CECCAR, București, 2014.
8. ***, *Codul etic național al profesioniștilor contabili*, Editia a V a revizuită și adăugită, colecția Doctrina - Deontologie, Editura CECCAR, 2011, http://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2011/09/Codul_etic_2011.pdf
9. ***, *Ghid pentru pregătirea candidaților la examenul de aptitudini pentru obținerea calității de expert contabil și de contabil autorizat*, ediția a V-a, revizuită și adăugită, Editura CECCAR, București, 2017